

Evropska komisija

VAROVANJE
OKOLJA

POVEZOVANJE
REGIJE

OKREPITEV
REGIJE

ZAGOTAVLJANJE
BLAGINJE

STRATEGIJA ZA PODONAVJE: ZGODBE O USPEHU

STRATEGIJA ZA PODONAVJE: ZGODBE O USPEHU

VSEBINA

Z ZDRUŽENIMI MOČMI ZA OKREPITEV PODONAVJA	5
POVEZOVANJE REGIJE	7
OKREPITEV EDINSTVENIH POVEZAV MED VZHODOM IN ZAHODOM	8
UTEKOČINJENI PLIN SPODBUJA OBLIKOVANJE TRGA Z ALTERNATIVNIMI VIRI ENERGIJE	10
SPODBUJANJE ENERGETSKE VARNOSTI V PODONAVJU	12
NARAVA NE POZNA MEJA	14
VAROVANJE OKOLJA	17
ZAGOTAVLJANJE VARNE IN TRAJNOSTNE OSKRBE Z VODO	18
SVETLEJŠA PRIHODNOST ZA REKE V DRŽAVAH JUGOVZHODNE EVROPE	20
BLAŽENJE PODNEBNIH TVEGANJ	22
REŠEVANJE DONAVSKEGA „DINOZAVRA“	24
ZAGOTAVLJANJE BLAGINJE	27
MODEL RAVNANJA ZA TRAJNOST IN VARSTVO REKE	28
VLAGANJE V PRIHODNJO DRUŽBO ZNANJA	30
SLAVIMO MLADOST IN KULTURNO RAZNOLIKOST	32
ŠIRJENJE GLASU O RAZNOLIKOSTI PO VSEJ EVROPI	34
OKREPITEV REGIJE	37
SODELOVANJE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI	38

Z ZDRUŽENIMI MOČMI ZA OKREPITEV PODONAVJA

Makroregionalne strategije vključujejo platformo za sodelovanje, ki državam in regijam iz EU in zunaj nje omogoča, da združijo moči pri določenem številu ključnih izzivov in tako izpolnijo potrebe regije. Strategija EU za Podonavje (EUSDR) je bila druga makroregionalna strategija, ki jo je leta 2011 uradno začela izvajati Evropska komisija, Evropski svet pa jo je potrdil

Podonavje obsega 14 držav, od katerih je 9 držav članic EU. Tu živi več kot 100 milijonov prebivalcev ali ena petina prebivalstva EU. Čeprav se države med seboj razlikujejo po gospodarski moči, je regija močno povezana in ima veliko možnosti za nadaljnje povezovanje in rast. Ima strateški položaj, saj odpira EU proti svojim sosedam, črnomorski regiji, južnemu Kavkazu in srednji Aziji. Skoznje teče najbolj mednarodna reka na svetu, ki je tudi glavna prometna os, ključno hidrološko zaledje ter svetovno znan ekološki koridor.

Regijo torej povezujejo tako možnosti kot izzivi. Politike držav so medsebojno odvisne. Kljub temu lahko vsem močno koristi izboljšano sodelovanje, na primer pri dokončanju manjkajočih prometnih povezav, zmanjševanju onesnaženja in nevarnosti poplav, zmanjševanju odvisnosti od ponudnikov energije zunaj regije ter spopadanju z demografskimi spremembami ali begom možganov. Tudi konkurenčnost regije lahko veliko pridobi iz skupnih ukrepov na področju MSP, politik trga dela, izobraževanja in varnosti.

Moč v številkah

Strategija nudi državam in regijam trden in celosten okvir za spopadanje z vprašanji, ki jih vsaka zase ne morejo ustrezno rešiti, saj zahtevajo nadnacionalne strateške pristope, projekte in povezovanje v mreže. Omogoča boljše sodelovanje za izboljšanje učinkovitosti, finančne podpore in vpliva politik – na ravni EU, nacionalni in lokalni ravni –, pri čemer uporablja obstoječe politike in programe in ustvarja sinergije med njimi.

Dejavnosti sodelovanja so osredotočene na štiri stebre: povezovanje regije, varstvo okolja, zagotavljanje blaginje s krepitvijo varnosti in zmogljivosti ter okrepitev socialno-ekonomskih vidikov. Znotraj vsakega stebra je vsako posamezno sodelovanje usmerjeno v posebna prednostna področja.

Po petih letih izvajanja so se pokazali pomembni dosežki. Namen te publikacije je opisati primere tega, kar je bilo v Podonavju doseženo s skupnimi močmi, v okviru sodelovanja na makroregionalni ravni. Ti projekti in dosežki ponazarjajo dodano vrednost strategije za Podonavje in bodo še naprej spodbujali nadaljevanje sodelovanja na tej uspešni poti, da bi prispevali k uravnoteženi, trajnostni in vključujoči rasti Podonavja.

VEČ O TEM

<http://www.danube-region.eu/>

POVEZOVANJE REGIJE

Čeprav reka Donava velja za glavni prometni koridor, njene zmogljivosti še niso v celoti izkoriščene. Ker ima promet po celinskih plovnih poteh pomembne koristi tako z vidika okolja kot učinkovitosti, je treba zagotoviti trajnostno izrabo njegovega potenciala. Zlasti sta potrebni večja multimodalnost in razširitev infrastrukture v prometnih vozliščih, kot so celinska pristanišča. Za doseg tega cilja si prizadevata prednostni področji 1A „Plovne poti“ in 1B „Mobilnost – železnica-cesta-zrak“.

Še en skupen izziv je energija. Cene v regiji so v relativnem smislu visoke. Razdrobljeni trgi povzročajo višje stroške in zmanjšujejo konkurenčnost. Ranljivost se povečuje tudi z zanašanjem na premajhno število zunanjih dobaviteljev, kar potrjujejo občasne krize v zimskem času. Energetska varnost povečujejo večja raznolikost oskrbe s povezovanjem in pravi regionalni trgi. Ključnega pomena je izboljšana učinkovitost, vključno z varčevanjem energije in večjo rabo obnovljivih virov. Za to si prizadeva prednostno področje 2 „Energija“.

Regija ima številne privlačne prednosti, ki izhajajo iz skupne zgodovine in tradicije, kulture in umetnosti, ki predstavljajo različne skupnosti regije, ter izjemne naravne dediščine. Področji ukrepanja v okviru prednostnega področja 3 sta „Kultura in turizem“.

OKREPITEV EDINSTVENIH POVEZAV MED VZHODOM IN ZAHODOM

Reka Donava, ki je dolga 2 857 kilometrov, je eden ključnih koridorjev za prevoz potnikov in blaga in povezovanje zahodne in vzhodne Evrope.

Vendar pa je plovna pot premalo izkoriščena, kajti po ocenah se uporablja samo 10 % njenih prevoznih zmogljivosti. Skupen cilj projektov NEWADA, IRIS Europe II in FAIRway je zato izboljšati prevozno zmogljivost Donave in njenih pritokov.

Plovba po Donavi, ki prinaša številne koristi z gospodarskega, okoljskega, družbenega in razvojnega vidika, se lahko izboljša samo z mednarodnim sodelovanjem, skupnim načrtovanjem in usklajenimi dejavnostmi.

Projekt IRIS Europe I, ki se je začel izvajati leta 2006, se je spopadel z razlikami pri zbiranju in širjenju informacij o plovni poti po državah, ki ovirajo celinsko plovbo po Evropi. Leta 2009 si je projekt IRIS II prizadeval za izboljšanje in razvoj aplikacije rečnih informacijskih storitev (RIS) na evropskih plovni poti z zagotavljanjem celovitih podatkov o plovni poti na mednarodni ravni. Projekta IRIS I in II sta prispevala k temu, da so danes na voljo celovite čezmejne informacije o vodostaju in navtičnih globinah reke, kar je ključnega pomena za samo plovbo.

Projekt NEWADA, ki se je zaključil marca 2012, je spodbudil usklajen razvoj plovne poti in določil skupne standarde kakovosti. V okviru projekta se je združilo 12 ustanov iz Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Romunije, Srbije in Ukrajine, ki so sodelovale pri vzdrževanju plovne poti in rečni plovbi.

Boljše sodelovanje na področju hidrografije in hidrologije je pomagalo prihraniti sredstva ter izboljšati kakovost in skladnost z okoljskimi standardi. S pomočjo razvoja različnih sestavnih delov RIS, kot sta usklajevanje in večja uporaba elektronskih pomorskih

kart, se je izboljšala tudi uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij na Donavi.

Vse na enem mestu

V okviru dvojnega projekta NEWADA je bil vzpostavljen informacijski portal za Podonavje (www.danubeportal.com), ki zagotavlja podatke o vodostajih in kritičnih ozkih grlih, vsebuje pa tudi obvestila za poveljnike plovil, sporočila o ledu, vroče točke Wi-Fi itn.

Na podlagi rezultatov projekta so leta 2014 prometni ministri iz držav v Podonavju sprejeli Glavni načrt za obnovo in vzdrževanje na Donavi in njenih plovnih pritokih. Cilj projekta FAIRway, v katerem sodelujejo uprave plovnih poti iz šestih držav članic EU (Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Madžarske, Romunije in Slovaške), je izvajati ta načrt in kupiti sodobno opremo za hidrološke storitve. S tem želijo zagotavljati najnovejše, zanesljive in usklajene informacije o kritičnih mestih na plovni poti, vodostajih in napovedih vodostajev vzdolž celotne Donave. Takšne banke podatkov so pomembne tako za načrtovanje prevoza po plovnih poteh kot za vzdrževanje, ukrepe na področju hidrogradnje ali prilagoditve sedanjega pretoka vode.

VEČ O TEM

NEWADA:

<http://www.newada-duo.eu/>

IRIS Europe 2:

<http://www.afdj.ro/en/content/iris-europe-ii>

FAIRway:

<http://www.danube-navigation.eu/item/809814>

NEWADA – Omrežje uprav plovnih poti na Donavi

Trajanje: april 2009 – marec 2012

Skupni proračun: 5 000 000 EUR

IRIS Europe II – Izvajanje rečnih informacijskih storitev v Evropi

Trajanje: januar 2009 – december 2011

Sredstva: 11 620 000 EUR

FAIRway

Trajanje: julij 2015 – junij 2020

Sredstva: 23 400 000 EUR

UTEKOČINJENI PLIN SPODBUJA OBLIKO- VANJE TRGA Z AL- TERNATIVNIMI VIRI ENERGIJE

Utekočinjeni zemeljski plin (UZP) zaradi svojih koristi za okolje, gospodarstvo in varnost z leti postaja čedalje pomembnejši nadomestek za konvencionalna goriva, kot so dizel, propan ali kurilno olje.

Zaradi svojih številnih prednosti (glejte okvir spodaj) je privlačen vir energije za evropski trg. Za njegovo uspešno uporabo pa so potrebni razvita infrastruktura, ustrezna zakonodaja in usklajeni varnostni standardi.

Glavni načrt za UZP na osi Ren-Majna-Donava je bil velikopotezni triletni projekt, s katerim se je želela olajšati uvedba UZP kot alternativnega goriva in tovora za prevoz po celinskih plovnih poteh. V obdobju od januarja 2013 do decembra 2015 je v projektu sodelovalo dvanajst držav EU in Švica.

Namen glavnega načrta za UZP je torej bil zagotoviti okvir za skupno evropsko strategijo in sodelovanje med različnimi pristojnimi organi in poslovnimi akterji, da bi se podprla uporaba UZP kot goriva in tovora, primerne za prevoz. Poleg tega je bilo treba zagotoviti tudi cenejšo oskrbo za končne uporabnike vzdolž reke Donave.

V glavnem načrtu za UZP je bil med drugim zastavljen tudi cilj, da naj bi rečna pristanišča vzdolž osi Ren-Majna-Donava postala osrednji centri za distribucijo utekočinjenega zemeljskega plina. Sčasoma bi se zagotovil lažji dostop UZP zlasti za prve uporabnike tega alternativnega goriva, kot so prebivalci, sektorji prevoza težkega tovora (vključno z avtobusi,

smetarskimi tovarnjaki, mestno logistiko) ter energetska industrija.

Podžiganje uspeha

Partnerji so v želji po vzpostavitvi prve žile za UZP v Evropi delali na številnih podprojekti. Do zaključka projekta so ustvarili več kot 60 konkretnih rezultatov: na primer, na Donavi, v pristanišču Ruse v Bolgariji, je bil zgrajen prvi terminal za UZP. Poleg tega so se v mestih Galați in Constanța v Romuniji ter v mestu Komárno na Slovaškem pričela dela za zagotovitev infrastrukture za UZP kot alternativnega goriva. Ta infrastruktura je možna tudi v pristanišču Mannheim v Nemčiji in v Švici, kjer organi trenutno skušajo pridobiti potencialne vlagatelje.

Opravljenе so bile tudi številne študije o varnostnih, okoljskih in socialno-ekonomskih vidikih uporabe UZP ter študije izvedljivosti za možne terminale, ki skupaj tvorijo temelj za nadaljnja prizadevanja za razvoj žile za UZP na Donavi.

Kaj je UZP?

Utekočinjeni zemeljski plin je zemeljski plin, ki je bil zaradi lažjega transporta in skladiščenja spremenjen v tekočo obliko. Plin se spremeni v tekočino pri temperaturi okrog -162°C , njegova prostornina pa se zmanjša na $1/600$. UZP je zato mogoče skladiščiti in prevažati pri običajnem ali nekoliko povečanem tlaku v rezervoarjih z nizko temperaturo. S povečanjem temperature se lahko zlahka spremeni nazaj v plinasto stanje.

VEČ O TEM

<http://www.lngmasterplan.eu/>

Glavni načrt za UZP na osi Ren-Majna-Donava

Trajanje: januar 2013 – december 2015

Sredstva: 33 960 000 EUR

SPODBUJANJE ENERGETSKE VARNOSTI V PODONAVJU

Energija je osrednje politično in gospodarsko vprašanje v Podonavju. S svojo pomembno nadnacionalno razsežnostjo vpliva na vrsto sektorjev, zato je ključno za celotno uspešno izvajanje strategije za Podonavje.

Na splošno velja, da je uskladitev različnih energetskih politik predpogoj za uresničitev integriranega regionalnega trga. Nadaljnji cilj je povezovanje energetskih trgov v tistih državah Podonavja, ki niso v Evropski uniji. EU s svojimi projekti v Podonavju podpira izvajanje politik, ki želijo povečati energetsko učinkovitost in podpreti uporabo obnovljivih virov energije.

Vsem tem regijam, ki sodelujejo pri odločanju in oblikujejo strategije za to področje, so na voljo obsežne, poglobljene analize energetskega trga, ki so bile pripravljene v okviru več projektov znotraj strategije za Podonavje.

Plinska kriza v januarju 2009 je še posebej spodbudila deležnike, da hitro in učinkovito poiščejo rešitve za težave na plinskem trgu, da bi se preprečili podobni pretresi v prihodnosti ter zagotovili večja energetska neodvisnost in varnost. Nov model plinskega trga v Podonavju ponazarja, kako se simulacije z modeli

lahko uporabijo za oceno vpliva nove infrastrukture ali infrastrukturnih svežnjev na povezovanje regionalnega plinskega trga ter za sistemsko analizo stroškov in koristi ter zanesljivosti oskrbe.

Geotermalna energija trenutno ni tako pomembna za trge v Podonavju, kot je plin, vendar pa bi se pomen tega vira energije v prihodnosti lahko povečal. V obdobju 2005–2010 se je geotermalna zmogljivost po vsem svetu povečala za 60 % (do 50,6 GW).

Vlaganje v obnovljive vire

Cilj usklajevalcev politike iz držav Podonavja je ozaveščati javnost o možnostih uporabe tega obnovljivega vira

energije ter privabiti več vlagateljev v regijo. Zato so bili zbrani zanesljivi podatki o geotermalnem potencialu v različnih državah ter o obstoječih pravnih, tehničnih in finančnih možnostih v zvezi z njegovim izkoriščanjem.

Eden od ciljev za prihodnost energije v Podonavju je spodbuditi države k razvoju „pametnih omrežij“ in akcijskih načrtov. Pametno omrežje je električno omrežje, ki s pomočjo sodobne informacijske tehnologije zbira in shranjuje celovite informacije o proizvodnji, dobavi in porabi električne energije. Cilj je izboljšati učinkovitost, varnost, stroškovno učinkovitost in trajnost proizvodnje in distribucije energije.

V okviru prednostnega področja 2 strategije je bila naročena raziskava, da bi se opredelile posebne potrebe za nadaljnji razvoj z vidika konkurenčnosti, trajnosti in varnosti energetskih sistemov.

Čeprav so države Podonavja še vedno močno odvisne od premoga in plina, se je uporaba obnovljivih virov energije v zadnjem desetletju v njih bistveno povečala. Opravljene so bile znatne naložbe v nove obnovljive vire za električno energijo (RES-E) in čeprav se te po državah precej razlikujejo, je Podonavje na splošno na dobri poti, da do leta 2020 doseže svoje cilje na področju obnovljivih virov energije.

VEČ O TEM

<http://www.danube-energy.eu/>

Sodelovanje pri energijiv Podonavju

Trajanje: oktober 2012 - junij 2014

Skupni proračun: 136 500 EUR

NARAVA NE POZNA MEJA

Donava je najdaljša reka v Evropski uniji in najbolj mednarodna reka na svetu, ki se razteza na 2 857 kilometrih in teče skozi 10 držav, med katerimi je tudi na ducate zavarovanih območij in nacionalnih parkov. Prispevek, ki ga ta zavarovana območja dajejo ohranjanju naravne dediščine Evrope, je izredno pomemben tako za današnjo kot za prihodnje generacije.

DANUBEPARKS – mreža zavarovanih območij ob reki Donavi – je bila ustanovljena leta 2007 s podpisom deklaracije iz Tulcee v Romuniji. Skupni projekti so ključni za doseganje ciljev pobude, ki jih skupaj z nadaljevanjem neformalnega sodelovanja med nacionalnimi parki in zavarovanimi območji omogoča zlasti okvir sodelovanja v Podonavju, tj. strategija EUSDR.

Reke so med seboj povezani ekosistemi in narava ne priznava meja. Zato je treba v prizadevanjih za ohranjanje narave ob tej najbolj mednarodni reki poiskati nadsionalne odgovore in pobude.

Kot je navedeno v deklaraciji iz Tulcee, si mreža prizadeva za izboljšanje ohranjanja zavarovanih

območij ob reki Donavi, za preudarno upravljanje teh območij, izmenjavo in spodbujanje strokovnega znanja o upravljanju in izboljšanje znanja o ekološkem statusu reke ter gospodarskih, družbenih in okoljskih vplivih. Mreža sprejema ukrepe za preprečevanje, nadzor in zmanjšanje onesnaženja na poplavnih ravninah in mokriščih v porečju Donave ter za osveščanje o mednarodnem pomenu reke ter trajnostnem razvoju.

Nagrade za skupna prizadevanja

DANUBEPARKS in DANUBEPARKS 2.0 sta bila prva dva skupna projekta, vzpostavljena v okviru mreže. Njuno delo zajema pet glavnih področij: izboljšanje rečne morfologije, upravljanje mrež poplavnih ravnin in habitatov, ohranjanje glavnih živalskih vrst ob Donavi (belorepega orla in jesetra), spremljanje dejavnosti mreže zavarovanih območij EU Natura 2000 ter turizem v naravi. Po desetletju delovanja so se pojavili rezultati, s katerimi se mreža DANUBEPARKS lahko ponaša.

Leta 2015 je mreža DANUBEPARKS osvojila nagrado EU Natura 2000 za svoje ambiciozno, prijateljsko in zaupanja vredno sodelovanje, ki prečka vse meje, in skupna prizadevanja za ohranitev naravne dediščine Donave.

Danes je to priznana znamka za ohranjanje okolja v Podonavju. Mreža je vzpostavila ploden prenos strokovnega znanja med vsemi desetimi državami, skozi katere teče reka. Začela je izvajati tudi pobude, ki zadevajo celotno regijo, in pomagala je okrepiti vpliv regije na ravni politike.

Mreža DANUBEPARKS je prvotno imela osem članic: danes jih je 20 v Avstriji, Bolgariji, na Hrvaškem, v Nemčiji, na Madžarskem, v Moldaviji, Romuniji, Slovaški republiki in Srbiji. Vse skupaj imajo edinstvene naravne lastnosti, ki vsak dan privabljajo na tisoče obiskovalcev, zato je turizem ključnega pomena za nalogo projekta DANUBEPARKS. Prebivalci celotne regije se čedalje bolj zavedajo, da turizem ni samo vir prihodka, temveč da ima tudi obveznost, da varuje naravno dediščino Donave.

VEČ O TEM

<http://www.danubeparks.org/>

DANUBEPARKS

Trajanje: april 2009 – februar 2011

Sredstva: 2 700 000 EUR

DANUBEPARKS 2.0

Trajanje: oktober 2012 – september 2014

Sredstva: 2 200 000 EUR

VAROVANJE OKOLJA

Podonavje je pomembno mednarodno hidrološko zaledje in ekološki koridor, ki zahteva regionalni pristop k ohranjanju narave, prostorskemu načrtovanju in upravljanju z vodo. Onesnaženje se ne meni za državne meje. Potrebni so trajnostno upravljanje z vodo ter skupna prizadevanja za zmanjšanje onesnaženja z organskimi, hranilnimi ali nevarnimi snovmi. Upoštevati je treba tudi vpliv prometnih povezav, razvoja turizma ali novih obratov za proizvodnjo energije na okolje.

Velike poplave, suše in industrijsko onesnaževanje so prepogosti. Prebivalce regije je treba zaščititi pred nesrečami – kot so poplave in industrijske nesreče, ki imajo znatne negativne posledice nadnacionalnih razsežnosti – s preventivnimi ukrepi in ukrepi za obvladovanje nesreč, ki bi jih izvajali vsi skupaj. Z ločenimi ukrepi se problem samo prelaga, sosednje regije pa se znajdejo v težavah. Poseben problem so tudi čedalje pogostejše suše ter prilagajanje podnebnim spremembam. Za preprečevanje, pripravljenost in učinkovit odziv je potrebna visoka stopnja sodelovanja in izmenjave informacij.

Izguba naravnih habitatov pomeni pritisk na živalstvo in rastlinstvo ter vpliva na splošno kakovost okoljskega zdravja. Velik pritisk pomenijo tudi razdrobljenost ekosistemov, povečanje rabe zemljišč in razraščanje mest.

Področja sodelovanja v okviru tega stebra so prednostna področja 4 „Kakovost vode“, 5 „Okoljska tveganja“ in 6 „Biotska raznovrstnost, krajine, kakovost zraka in prsti“.

ZAGOTAVLJANJE VARNE IN TRAJNOSTNE OSKRBE Z VODO

Združeni narodi so leta 2010 opredelili dostop do čiste vode kot človekovo pravico. Kljub temu v mnogih delih sveta ta pravica še ni uveljavljena. Podnebne ter številne druge ekološke, gospodarske in družbene spremembe so prisilile države v Evropi, da resneje razmislijo o tem, kako zaščititi svoje vire oskrbe z vodo.

Države Podonavja se spopadajo s čedalje večjim izzivom zagotavljanja trajnostne oskrbe z zadostnimi količinami vode ustrezne kakovosti.

Zato so se raziskovalni inštituti v petih državah ter podjetja in institucije, ki se ukvarjajo z oskrbo z vodo iz devetih držav, lotili projekta CC-Waters – Podnebne spremembe in vplivi na oskrbo z vodo ter CC-Ware – Zmanjševanje ranljivosti vodnih virov.

Namen projektne skupine CC-Waters je bil obravnavati možne posledice podnebnih sprememb za oskrbo z vodo. Ena od pomembnih tem je zato bila, kako bi na takšno oskrbo lahko vplivale različne oblike in intenzivnost rabe zemljišč v povezavi s podnebnimi spremembami. Skupina je zlasti preiskala, kakšen je vpliv vrste gozdne vegetacije ter načina upravljanja gozdov na oskrbo z vodo.

Delo v okviru projekta je bilo usmerjeno v razvijanje metod in orodij, ki bi jih lahko uporabila podjetja, ki se

ukvarjajo z oskrbo z vodo, ter institucije, pristojne za zakonodajo na tem področju.

Partnerji iz Avstrije, Italije, Madžarske, Slovenije in Romunije so preučili možne učinke podnebnih sprememb na varnost in kakovost oskrbe z vodo ter oblikovali rešitev, ki bi se lahko uporabljala v prihodnosti na lokalni in regionalni ravni.

Strategije za ozaveščanje

Projekt CC-Ware je uporabil rezultate projekta CC-Waters in nadaljeval z delom ob pomoči dodatnih partnerjev iz štirih drugih držav: Bolgarije, Grčije, Hrvaške in Srbije. Skupaj so razvili nadnacionalne strategije za zaščito in boljšo rabo virov oskrbe z vodo. Pridobljena znanja so bila predstavljena strokovnjakom in javnosti na delavnicah, konferencah in v publikacijah, zlasti v državah zunaj EU, s čimer naj bi se olajšalo dejansko delo na področju ohranjanja vodnih virov in izboljšanju zakonodaje na tem področju.

Tako kot v projektih CC-Waters in CC-Ware je trajnost tudi ena od ključnih zamisli, na katerih temelji projekt z nazivom Izboljšanje celostnega upravljanja obalnega pasu v črnomorski regiji. Partnerji iz različnih upravnih in političnih sektorjev in NVO iz Bolgarije, Moldavije, Romunije, Turčije in Ukrajine so združili moči, da bi rešili vprašanja, povezana s trajnostjo.

Obalni pasovi so privlačna območja tako z gospodarskega kot s kulturnega vidika, z okoljskega vidika pa so tudi ranljivi. EU in ostali deli sveta priznavajo celostno upravljanje obalnih pasov kot koncept, katerega cilj je zagotoviti dolgoročno ravnovesje med gospodarsko rastjo ter uporabo, zaščito in ohranjanjem pasov.

Cilj projekta je bil razviti in pripraviti – za uporabo v petih državah – skupne metodologije in orodja za celostno upravljanje obale okoli Črnega morja, v katerega se izliva reka Donava. Ob upoštevanju posebnosti tega območja je projekt prispeval k večjemu razumevanju celostnega upravljanja obalnih pasov v udeleženi državah. Z zagotavljanjem medregionalnega strokovnega znanja in skladnega pristopa k celostnemu upravljanju obalnih pasov v črnomorski regiji je pomagal tudi pri usposabljanju ustreznih organov, ki delajo na tem območju.

VEČ O TEM

<http://www.ccware.eu/>

<http://blacksea-iczm.eu/>

CC-Waters – Podnebne spremembe in vplivi na oskrbo z vodo

Trajanje: maj 2009 – april 2012

Sredstva: 4 200 000 EUR

CC-WARE – Zmanjševanje ranljivosti vodnih virov

Trajanje: december 2012 – november 2014

Sredstva: 1 800 000 EUR

ICZM – Izboljšanje celostnega upravljanja obalnih območij v črnomorski regiji

Trajanje: januar 2013 - december 2014

Sredstva: 627 000 EUR

SVETLEJŠA PRIHODNOST ZA REKE V DRŽAVAH JUGOVZHODNE EVROPE

Plovne reke in kanali v Evropi se raztezajo na 30 000 kilometrih in povezujejo na stotine mest in raznolikih območij. Reke jugovzhodne Evrope so najbolj ogrožene zaradi neosveščenosti o potrebi po trajnostnem razvoju in posledicah podnebnih sprememb ter pogosto neprimernih dejavnosti, ki se izvajajo v okviru turizma, rabe vodne energije ali hidrogradnje.

Z leti se je pokazalo, da ima človekova dejavnost negativne okoljske, gospodarske in družbene posledice, kot so spremembe rečne morfologije, večja onesnaženost, ogroženost habitatov rastlin in živali ter spori glede rabe zemljišč.

Iz teh izkušenj je po podpisu Deklaracije o viziji reke Drave leta 2008 nastal projekt SEE River. Pristojne institucije in strokovni organi iz Avstrije, Hrvaške, Italije, Slovenije in Madžarske so tako dobili okvir za izvajanje najboljših praks in usklajevanje dejavnosti ohranjanja narave, rabe vodne energije ter upravljanja vodnih virov v mednarodnih povodjih.

Metode, preskušene na 725 km dolgi reki Dravi, so se s tem projektom izvajale v precej širšem okviru. Da bi zagotovili trajnostni razvoj v šestih povodjih, ki povezujejo regije, so pristojni organi, deležniki in

zainteresirane organizacije sodelovali pri razvoju „orodij“ za celostno upravljanje.

Reke Drava, Neretva, Bodrog, Prut, Soča in Vjosa so primeri nasprotujočih si interesov glede protipoplavne zaščite v rečnih dolinah, rabe vodne energije, ohranjanja okoljske raznolikosti ter razvoja turizma, kar se še posebej kaže pri tistih rekah, ki tečejo skozi več držav in regij.

Cilj projekta SEE River je zagotoviti okvir za skupen sporazum o upravljanju rečnih koridorjev, kar bi omogočilo trajnostni razvoj in prispevalo k ohranjanju

virov. To je nov pristop k upravljanju rek in območij povodij, kjer se stikajo najbolj poudarjeni interesi prebivalcev, ki živijo v regiji.

Projekt povezuje strokovnjake z različnih področij iz več držav jugovzhodne Evrope ter predstavnike lokalnih in regionalnih uprav ter držav.

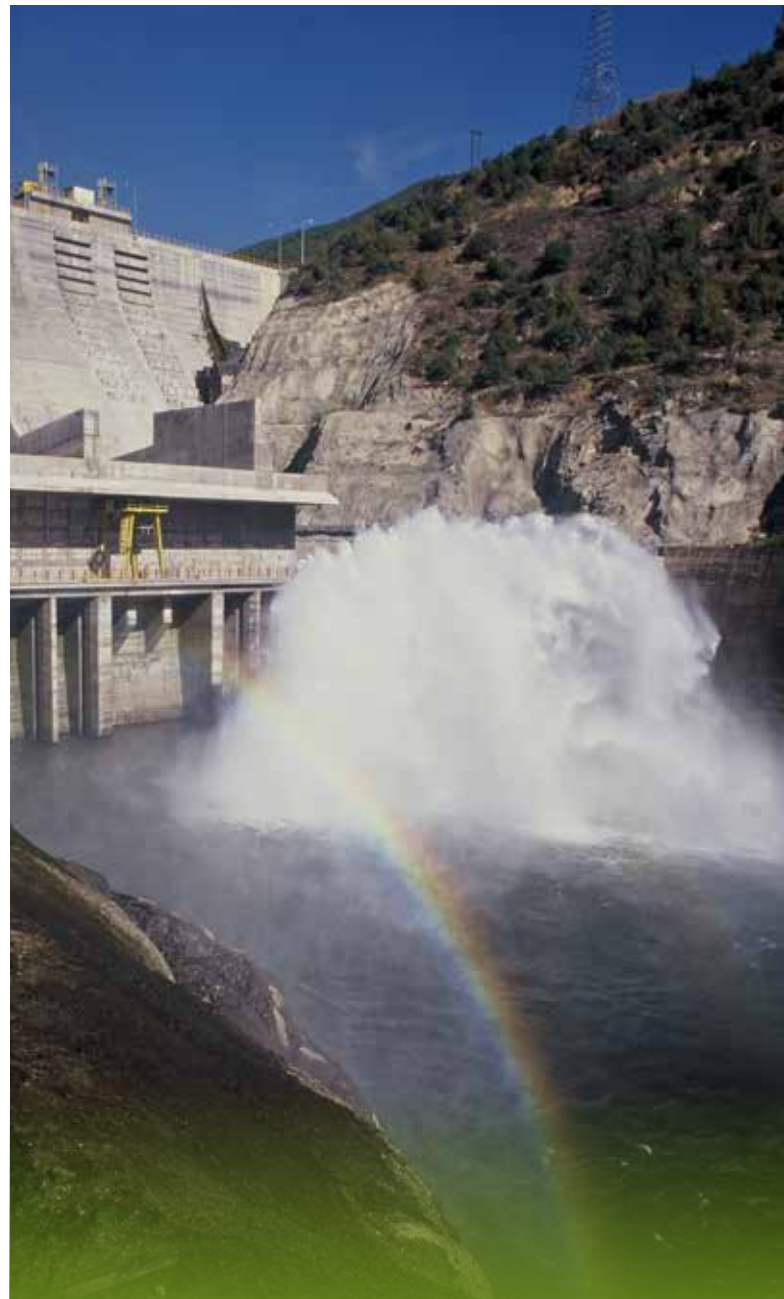
Gradnja mostov

Skozi delo se kaže skrb za prihodnost naših rek ter medsektorsko sodelovanje za boljše upravljanje rek v prihodnjih letih. Po doseženem soglasju deležnikov o potrebnih ukrepih ter oblikovanju akcijskih načrtov o tem, kako te ukrepe izvajati, je bilo opredeljenih in začeti več kot 100 konkretnih ukrepov, ki se bodo izvajali v prihodnosti. Projektne dejavnosti se nadaljujejo v obdobju 2014–2020 v vseh 16 udeleženih državah.

Orodja projekta SEE River so smernice, ki jih dopolnjujejo primeri najboljše prakse. Gre za inovativen in splošno uporaben model, ki temelji na izkušnjah lokalnih akterjev ter mednarodnih izkušnjah ob rečnih koridorjih v šestih pilotnih območjih. Zlasti pa je pomembno, da za uporabo orodij niso potrebne nove naložbe v upravne strukture ali izdelava novih načrtov, saj nudijo okvir in podporo za boljšo uporabo obstoječih struktur, načrtov in programov.

VEČ O TEM

<http://www.see-river.net/>

SEE River

Trajanje: oktober 2012 – november 2014

Sredstva: 2 100 000 EUR

BLAŽENJE PODNEBNIH TVEGANJ

Znanstveniki že leta opozarjajo, da bi se vplivi poplav, suš, snežnih metežev in močnih vetrov, ki se s podnebnimi spremembami samo še stopnjujejo, lahko v Evropi še povečali. To je očitno tudi v Podonavju, kjer so hude suše, uničujoče poplave in katastrofalni gozdni požari čedalje pogostejši.

Zato je ključno, da države v Podonavju prepoznajo in realno ocenijo tveganje, razvijejo strategije za obvladovanje naravnih nesreč in zagotovijo sodelovanje ter izmenjavo informacij. Če se prebivalci in lokalni organi zavedajo tveganja naravnih nesreč, se lahko bolje pripravijo in zaščitijo.

Projekt SEERISK je bil prvi projekt v Podonavju, v okviru katerega je bila opravljena skupna ocena tveganja z vidika obvladovanja nesreč, ki je bila povezana s podnebnimi spremembami, pri tem pa so bili pridobljeni zelo konkretni rezultati za šest mest.

Namesto da bi teoretizirali in uporabljali zemljevide v velikem merilu, je bil na delavnicah predstavljen možen vpliv nesreč na bližnje hiše, infrastrukturo in kmetijstvo. Prebivalci so se seznanili s tveganji v svojem okolju, kar jih je spodbudilo, da oblikujejo lastne scenarije in pridejo do svojih zaključkov.

Spremljanje tveganj

V projekt SEERISK je bilo vključenih 19 partnerjev iz devetih držav. Glavni cilj je bil razviti metodologijo za oceno tveganja podnebnih sprememb in opredeliti metodologijo za pripravo zemljevidov območij tveganja. Podatki o tveganju naravnih nesreč so se zbirali na šestih pilotnih območjih: v mestih Arad (Romunija), Siófok (Madžarska), Sarajevo-Ilidža (Bosna in Hercegovina), Senica (Slovaška), Kanjiža (Srbija) in Velingrad (Bolgarija). Pri tem so se upoštevala tveganja poplav, vročinskih valov, izbruhov požara in močnih vetrov na teh območjih.

Partnerji projekta SEERISK so na delavnicah izmenjali izkušnje in strokovno znanje o obvladovanju nesreč, izvedle pa so se tudi štiri terenske vaje s simulacijo nesreč. Na podlagi pripravljenih zemljevidov območij tveganja je mogoče določiti lokacijo zgradb, ki bi jih poplave ali uničujoča neurja najbolj prizadeli. To omogoča lokalnim organom, da se med naravnimi nesrečami hitro in učinkovito odzovejo s pravočasnimi evakuacijami ali drugimi ukrepi.

Tehnike kartiranja tveganj nudijo priložnost za poenostavitev izvajanja ocen tveganja in odpravo „slepih peg“, ki so posledica pomanjkanja sodelovanja med ustanovami. Vsako pilotno območje je pripravilo matriko tveganj, ki vključuje vpliv in verjetnost ugotovljenih nevarnosti, obenem pa je pripravilo tudi scenarij, ki opisuje razsežnost in posledice nevarnosti. Partnerji so oblikovali celovit geografski informacijski sistem (GIS) in zagotovili podatke o nesrečah, pripravljeni pa so bili tudi natančni zemljevidi obvladovanja nesreč.

Pridobljena znanja

Na območju Sarajeva-Ilidže, kjer se srečajo štiri reke, se poplave zgodijo vsako leto. Leta 2014 pa so prekosile tudi najhujši možni scenarij, ki je bil vključen v njihov zemljevid območij tveganja. Službe za obvladovanje nesreč, ki sodelujejo v projektu SEERISK, ter sarajevska Agencija za regionalni gospodarski razvoj so pripravile pilotne zemljevide, ki so jih pri gradnji svojih zmogljivosti z uporabo projektne metodologije lahko uporabile tudi druge sorodne službe.

VEČ O TEM

<http://www.danubeenvironmentalrisks.eu/seerisk>

SEERISK

Trajanje: julij 2012 – december 2014

Sredstva: 1 970 000 EUR

REŠEVANJE DONAVSKEGA „DINOZAVRA“

Nenadzorovan ribolov, ki ga spodbujajo visoke cene kaviarja jesetrov, je zdesetkal število jesetrov v Donavi. Leta 2012 je na pomoč prišla Delovna skupina za zaščito donavskih jesetrov.

Leta 1970 je preživetje rib dodatno ogrozila gradnja hidroelektrarne Djerdap na srbsko-romunski meji. Ta je zaprla migracijsko pot jesetrov iz Črnega morja po Donavi navzgor do drstitvenih območij. Vrsto sta ogrozila tudi sistematična zajezeitev reke in izkopavanje proda in peska, kjer jesetri odlagajo jajčeca.

Delovna skupina za zaščito donavskih jesetrov (DSTF) si od leta 2012 prizadeva za reševanje te vrste. Cilj DSTF je spodbuditi sinergije obstoječih organizacij in podpreti ohranjanje avtohtone vrste jesetrov v povodju reke Donave in Črnem morju s podpiranjem izvajanja programa „Jeseter 2020“, ki se je začel leta 2013.

Ključno vlogo pri uspehu tega programa ima strategija za Podonavje, saj omogoča lažjo komunikacijo na politični ravni in vzpostavlja konstruktiven dialog z drugimi ključnimi deležniki z donavskega povodja.

Kovanje načrta

Namen programa Jeseter 2020 je pridobiti politično podporo, ozaveščati o pomenu zaščite jesetra in spodbuditi hitro izvajanje zakonodaje EU, mednarodnih konvencij in nacionalnih predpisov.

Dodatni ukrepi zajemajo odkrivanje in obnovo ključnih habitatov ter ponovno odpiranje migracijskih poti, analizo obstoječe populacije donavskega jesetra, popis valilnic in zarodnih staležev jesetra ter izmenjavo znanja o upravljanju dobre prakse v valilnicah. Namen socialno-ekonomskih pobud je spodbuditi lokalne skupnosti k uvedbi „nadzora v skupnosti“ za boj proti krivolovu.

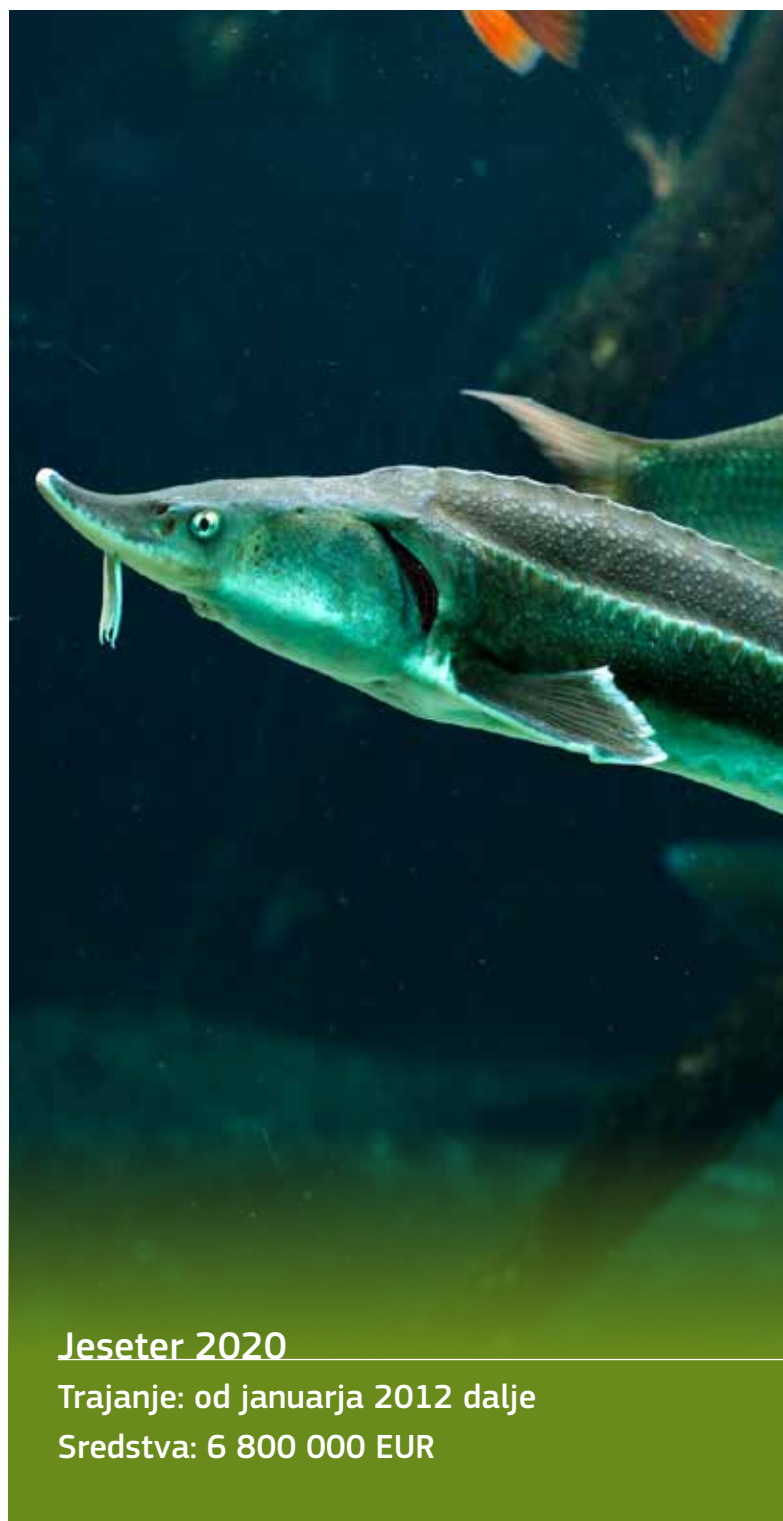
Skupina DSTF se zavzema za ohranjanje in obnovo populacij jesetrov, kar je pomembno za biotsko raznovrstnost celotne EU. Obnovitev vrste bo koristila ne samo ohranjanju narave, temveč tudi lokalnim skupnostim. Razvoj ekoturizma, gojenje vodnih organizmov, izdelava ročnih izdelkov in ekološko kmetijstvo majhnega obsega so samo nekateri ukrepi, katerih cilj je podpreti lokalno gospodarstvo, zlasti v srednjem in spodnjem Podonavju.

„Živi fosili“ v nevarnosti

Jesetri so naseljevali ta svet že v času dinozavrov. V zadnjih 200 milijonih letih se je ta riba – 26 njenih vrst še vedno živi v vodah na severni polobli – komaj kaj spremenila. Zato so ti „živi fosili“ neprecenljivi za znanost in ohranjanje bogatosti vrste. A po podatkih, ki jih zagotavlja Mednarodna zveza za ohranjanje narave in naravnih virov (IUCN), je ena od petih vrst jesetra, ki jih je še mogoče najti v Donavi, uvrščena na seznam „ranljivih“ vrst, medtem ko so druge v kategoriji „kritično ogroženih“ vrst.

VEČ O TEM

<http://www.dstf.eu/>

Jeseter 2020

Trajanje: od januarja 2012 dalje

Sredstva: 6 800 000 EUR

ZAGOTAVLJANJE BLAGINJE

Podonavje se spopada z zelo velikimi neskladji, saj se tam nahaja nekaj najuspešnejših regij v EU, obenem pa tudi nekaj najrevnejših. Pogosto primanjkuje zlasti stikov in sodelovanja, tako s finančnega kot institucionalnega vidika. Podjetja ne izkoriščajo dovolj mednarodne razsežnosti trženja, inovacij ali raziskav. Delež visoko izobraženih prebivalcev v regiji je nižji od povprečja EU, kar ustvarja še en izrazit prepad. Tisti najsposobnejši se pogosto selijo drugam. Obstaja torej veliko priložnosti, da se rezultati dosežejo s sodelovanjem in izmenjavo izkušenj.

Potrebno je vlaganje v ljudi, kar bi omogočilo trajnosten napredek in rast regije, pri tem pa je treba dati prednost znanju in vključevanju. Podpora, usmerjena v raziskovalno infrastrukturo, spodbuja odličnost in pogloblja povezovanje v mreže med izvajalci izobraževanj, podjetji in oblikovalci politik. Grozdi in povezave, prek katerih se centri odličnosti vključujejo v obstoječa izobraževalna in raziskovalna omrežja, širijo konkurenčnost podjetij z zgornjega toka po celotni regiji.

Ključnega pomena so višje stopnje zaposlenosti, saj ljudje potrebujejo priložnosti v bližini svojih prebivališč. Regija mora imeti možnost, da z večjim sodelovanjem nudi prihodnost najbistrejšim in najpodjetnejšim, vključno z marginaliziranimi skupnostmi: ena tretjina prebivalcev EU, ki jim grozi revščina, živi namreč prav na tem območju, mnogi pa prihajajo iz marginaliziranih skupin.

V okviru tega stebra prednostna področja 7 „Družba znanja“, 8 „Konkurenčnost“ in 9 „Ljudje in veččine“ razvijajo skupne pobude za sodelovanje v regiji.

MODEL RAVNANJA ZA TRAJNOST IN VARSTVO REKE

Majhen model „raziskovanje reke“ od junija 2015 pomaga znanstvenikom s Fakultete za življenjske znanosti na Dunaju in iz drugih znanstvenih ustanov v Podonavju, da pridobijo novo in celovitejše znanje o Donavi.

Model reke Donave v Centru za modeliranje reke na Dunaju blizu kraja, kjer se kanal Donave odcepi od glavne reke, je širok samo pet metrov in dolg dobrih 100 metrov. Skozenj teče voda s hitrostjo 100 kubičnih metrov na sekundo. To je eden prvih vidnih rezultatov dela, ki poteka v okviru projekta Raziskovanje in upravljanje reke Donave (DREAM) in ki temelji na potrebi po trajnostni povezavi uporabe in varstva Donave.

Med izvajanjem projekta so se zbirale informacije s področij hidrodinamike, transporta sedimentov, rečne morfologije in ekoloških procesov na različnih delih Donave.

To znanje pa ni zanimivo samo za raziskovalce, temveč je dragoceno tudi za kmetovalce iz Podonavja, graditelje mostov ter ustanove, ki jih podpirajo, organe, pristojne za izboljšanje rečne plovbe, ter vse tiste, ki so odgovorni za načrtovanje in organiziranje protipoplavne zaščite.

Pretok informacij

Pripravljeni so bili načrti za gradnjo dveh velikih centrov za modeliranje reke: prvi deluje na Dunaju od leta 2015, drugi pa naj bi se odprl v Romuniji. Cilj je izboljšati računalniške simulacije, ki bodo pomagale vsem tistim, ki preučujejo Donavo, ter označevale mesta za terenske študije vzdolž reke in njenih pritokov, kjer bodo nameščene merilne postaje.

V pripravi je tudi načrt za raziskovalno plovilo s potapljaškim jaškom, ki bo stacionirano sredi Donave

in se bo uporabljalo na različnih krajih, predvsem za zbiranje podatkov o rečni strugi, potrebnih za nadaljnje raziskave.

Projektne dejavnosti vključujejo tudi oblikovanje in širjenje mreže znanstvenih ustanov iz vseh držav Podonavja, da bi se v prizadevanju za izboljšanje znanja o reki okrepile njihove povezave s kmetijstvom in družbo.

Projekt, ki ga vodi Fakulteta za življenjske znanosti na Dunaju, vključuje univerze, raziskovalne inštitute in laboratorije ter zasebne in javne institucije in nevladne organizacije iz Bolgarije, Češke republike, Hrvaške, Madžarske, Moldavije, Nemčije, Slovaške, Srbije, Romunije in Ukrajine.

S pomočjo rezultatov raziskav bo projekt DREAM pomagal izboljšati vodne in prometne povezave po vsem Podonavju. Poleg tega se bo znanstveno znanje, pridobljeno med izvajanjem projekta, izkoristilo za opredelitev potrebnih pogojev za izboljšanje kakovosti vode in tal, s čimer se bodo oblikovali boljši načini za varstvo okolja.

Projekt bo podprl tudi širjenje in izboljšanje sodelovanja med znanstvenimi ustanovami in z različnimi državami, ki bodo nato prispevale k blaginji celotnega Podonavja.

S prepričanjem udeležencev, da se pridobljene izkušnje in znanje lahko v prihodnosti koristno uporabijo v podobnih projektih in na največjih rekah, ki tečejo po drugih celinah, pa je projekt DREAM pridobil tudi globalno razsežnost.

VEČ O TEM

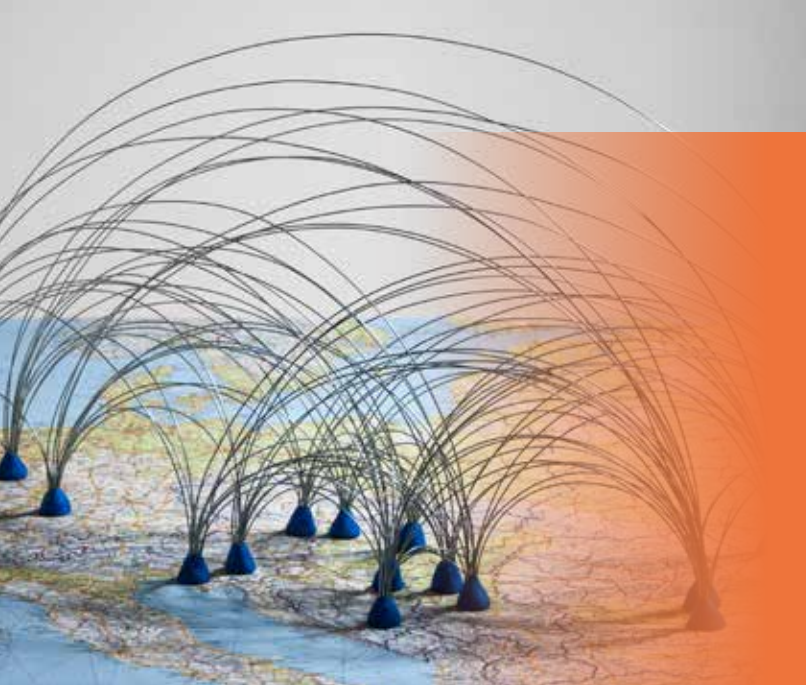
<http://www.ica-casee.eu/index.php/dream-european-research-facility>

DREAM (Raziskovanje in upravljanje reke Donave)

Trajanje: Od junij 2012 dalje

Sredstva: 69 600 000 EUR

VLAGANJE V PRIHODNJO DRUŽBO ZNANJA

Podonavje ima 70 univerz in na stotine raziskovalnih inštitutov ter drugih znanstvenih ustanov. Vse skupaj povezuje želja po napredku v znanosti in inovacijah ter okrepitvi konkurenčnosti regije, kar je v interesu družbenega in gospodarskega napredka.

V projektu Danube-INCO.NET 19 udeležencev spodbuja raziskave in inovacije, da bi se lahko premagale ovire ter izboljšal družbeni in gospodarski razvoj v regiji. Cilj njihovih prizadevanj je spremeniti regijo v „regijo inovacij“ ter spodbuditi razvoj „družbe znanja“, da Podonavje postalo privlačnejše in konkurenčnejše.

Ena od ključnih dejavnosti je zagotavljanje obširnih informacij in spodbujanje političnega dialoga med vsemi, ki se zavzemajo za podpiranje znanosti in inovacij v Podonavju. Projekt Danube-INCO.NET nudi podlago za izmenjavo zamisli in izkušenj, pri čemer združuje raziskovalce iz držav celotne regije ter jih povezuje z ustreznimi upravami.

Projekt omogoča lažjo komunikacijo med agencijami za financiranje ter prijavitelji projektov, raziskovalcem iz vseh držav v regiji pa nudi možnost, da pridobijo informacije o tekočih in načrtovanih projektih, naročilih projektov in delovnih mestih.

Širjenje glasu

Ta projekt skupaj s svojim spletnim mestom in glasilom zagotavlja splošni znanstveni skupnosti ter vsem drugim, ki se zavzemajo za napredek na področju raziskav in inovacij v Podonavju, dostop do celovitih informacij o konferencah, revijah in objavljenih znanstvenih delih ter o priporočilih politike, povezanih s temi področji.

Med dejavnostmi projekta Danube-INCO.NET je tudi zagotavljanje podpore državam, v katerih področja znanosti in inovacij še niso dovolj napredovala in ki želijo izboljšati svojo nacionalno strategijo. Projekt pomaga tudi državam v Podonavju, ki še niso članice EU, da se vključijo v Evropski gospodarski prostor (EGP) ter izkoristijo Unijo inovacij, ki je del strategije Evropa 2020.

Posebna pozornost je namenjena temam, kot so energetska varnost, energetska učinkovitost in obnovljiva energija ter bioekonomija, tj. zanesljiva preskrba s hrano in trajnostna kmetijska pridelava. Med najnovejšimi projekti v mreži so pilotni ukrepi za podporo in razvoj bioekonomije v Podonavju. Cilj projekta DANCERS je razviti nove instrumente in orodja za okrepitev okoljskih raziskav in spodbujanje inovacij v Podonavju, vključno z delto Donave in Črnim morjem.

Eden od pomembnih ciljev je oblikovanje in razvoj mreže podonavskih centrov za prenos tehnologije, ki bi zagotovili uresničevanje ciljev projekta Danube-INCO.NET tudi po njegovem zaključku.

V projekt so vključeni partnerji iz Avstrije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Italije, Madžarske, Moldavije, Nemčije, Romunije, Slovaške, Slovenije, Srbije in Ukrajine.

VEČ O TEM

<http://danube-inco.net>

Danube-INCO.NET

Trajanje: januar 2014 - december 2016

Sredstva: 2 000 000 EUR

SLAVIMO MLADOST IN KULTURNO RAZNOLIKOST

Aprila 2016 je brezposelnost mladih v Evropski uniji (EU-28) narasla na 18,8 %, v evrskem območju (EA-19) pa na 21,1 %. Na Slovaškem je stopnja brezposelnosti mladih znašala 24,2 %, v Avstriji 10,4 % in v Nemčiji 7 % (najnižja v Evropi). Ni naključje, da ima Nemčija, ki ima tudi najnižjo stopnjo brezposelnosti mladih v Evropi, tudi dolgo tradicijo dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja lahko prinese koristi tudi mladim in gospodarstvu v drugih državah Podonavja. S tem projektom, ki ga podpira strategija EU za Podonavje, ki jo sofinancira program Evropske komisije Erasmus+, se izkušnje nemške zvezne države Baden-Württemberg in Avstrije na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja zdaj uporabljajo tudi na Slovaškem.

Projekt ima dva cilja: zmanjšati brezposelnost mladih in rešiti problem pomanjkanja usposobljene delovne sile, ki pogosto ovira gospodarski razvoj v nekaterih regijah in onemogoča naložbe.

Izkušnje Nemčije in Avstrije bi morale izboljšati sistem dvojnega poklicnega izobraževanja na Slovaškem in pomagati pri izpolnjevanju potreb podjetij po

kvalificirani in usposobljeni delovni sili. Raziskave, opravljene na začetku projekta, so pokazale, da se več kot 80 % slovaških podjetij zavzema za spodbujanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja, 75 % podjetij pa je pripravljenih, da razvoj dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja podprejo tudi s finančnimi sredstvi.

Zmagovalna kombinacija za vse

Potrebne bodo zakonodajne spremembe, ki bodo omogočile ustanovitev kompetenčnega centra, v katerem bodo države Podonavja učitelje in notranje inštruktorje v podjetjih lahko usposabljalale o dvojnem poklicnem izobraževanju. Projekt je tudi del prizadevanj za razvoj združljivih izobraževalnih sistemov po vsem Podonavju, zato se pričakuje, da bo izmenjava izkušenj z drugimi državami, ki že izvajajo poklicno izobraževanje in usposabljanje, potekala skozi celotno izvajanje programa.

Pobudniki projekta so želeli dokazati, da so rezultati dvojnega poklicnega izobraževanja vedno pozitivni. Mladi so deležni izobraževanja, usmerjenega v pridobivanje praktičnih izkušenj, zato imajo dobre možnosti, da še naprej ostanejo v podjetjih, v katerih delajo. Podjetjem pa se s tem zagotovi prvorazredna in usposobljena delovna sila.

Razumevanje dvojnega poklicnega izobraževanja

Dvojno poklicno izobraževanje vključuje pripravo učencev na delo v skladu s potrebami in zahtevami gospodarstva in delodajalcev. Poklicno usposabljanje se izvaja tako v poklicnih šolah kot v podjetju. Predpogoj za začetek poklicnega usposabljanja je pogodba, ki se sklene s podjetjem, v katerem se bo izvajal praktični del tečaja. Udeleženci teh tečajev, ki običajno trajajo tri leta, prejmejo nadomestilo. Po podatkih nemškega Zveznega statističnega urada je bilo leta 2015 z mladimi iz vse države podpisanih 516 000 pogodb o poklicnem izobraževanju: 74 000 teh pogodb je bilo podpisanih v Baden-Württembergu, ki je v tem projektu partner Slovaške.

VEČ O TEM

<https://www.minedu.sk/national-authorities-for-apprenticeships-introduction-of-elements-dual-vet-slovak-republic/>

VET (Vocational Education and Training)

Trajanje: oktober 2014 - januar 2017

Sredstva: 312 717 EUR

ŠIRJENJE GLASU O RAZNOLIKOSTI PO VSEJ EVROPI

V Podonavju živi več kot 110 milijonov prebivalcev. Za zagotovitev družbenega, gospodarskega in kulturnega razvoja regije, zlasti ko gre za mlajšo generacijo, sta potrebna stalna in učinkovita komunikacija ter tesno sodelovanje.

Projekt Krepitev vloge mladih – Povezovanje Evrope je bil usmerjen v spodbujanje kulturnega dialoga in dejavne udeležbe mladih v civilni družbi v državah, v katerih živijo, po vsej regiji in tudi po Evropi, obenem pa je spodbujal tudi zanimanje za socialno podjetništvo in trajnostni razvoj.

V projekt so se vključili dijaki, stari 16–17 let, ter njihovi učitelji iz Avstrije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Moldavije, Nemčije, Slovenije, Srbije, Romunije in Ukrajine. Sodelovale so tudi NVO iz Podonavja ter podjetja iz kulturnega sektorja in zasebna podjetja.

Glavni cilji projekta so bili: aktivno državljanstvo, kulturni dialog, trajnostni razvoj, družbena odgovornost in podjetništvo.

Skupne priložnosti

V dejavnostih in programih, ki so temeljili na štirih tematskih sklopih, je sodelovalo skupaj 16 šol, več kot 100 učiteljev, več kot 400 dijakov in 1 600 drugih udeležencev. Inovativni tečaji in mednarodni izobraževalni in ustvarjalni programi, kot je usposabljanje na TV postaji, so jim nudili priložnost za izmenjavo zamisli in izkušenj ter za delo na temah, ki so po njihovem mnenju pomembne za vse ljudi, ne glede na to, kje živijo.

Nadaljnjim 70 šolam iz 10 udeleženih držav je bil nato predstavljen e-portfelj.

Na primer, dijaki 2. letnika Trgovske akademije z Dunaja so med drugim preučili teme iz tematskega sklopa „kulturni dialog“ v obliki „medkulturnih vaj“. To je temeljilo na razumevanju kulturnega dialoga kot „stalnega procesa izmenjave točnih informacij in izkušenj, učenja skupnih vrednot, sprejemanja in upoštevanja razlik ter odprtosti za spremembe skozi komunikacijo,“ kot je opisano v projektni dokumentaciji.

Na zaključnem dogodku na Dunaju so udeleženci projekta predstavili rezultate dveletnega dela v obliki inovativnih smernic, t.i. Projektnega portfelja o Podonavju.

VEČ O TEM

<http://empoweringyoungpeople.net/>

Krepitev vloge mladih – povezovanje Evrope

Trajanje: maj 2012 – december 2013

Sredstva: EUR 317 755

OKREPITEV REGIJE

Na področju varnosti, težjih oblik kriminala in organiziranega kriminala je še vedno veliko resnih težav. Posebni težavi v več državah sta trgovina z ljudmi in tihotapljenje blaga. Korupcija spodkopava zaupanje javnosti in ovira razvoj. Vsi ti izzivi zahtevajo okrepitev pravne države, tako znotraj kot zunaj meja nacionalnih pristojnosti. Izmenjava obveščevalnih podatkov mora bolje potekati, biti učinkovitejša in podprta s skupnimi ukrepi.

Izboljšati je treba strukturo in zmogljivost odločanja v zasebnem in javnem sektorju, vključno z dobrim načrtovanjem in mednarodnim sodelovanjem. Optimalna uporaba sredstev je bistvenega pomena.

To so področja ukrepanja, ki sodijo v okvir prednostnega področja 10 „Institucionalna zmogljivost in sodelovanje“ in prednostnega področja 11 „Varnost“.

SODELOVANJE ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI

Europol, tj. organ kazenskega pregona Evropske unije, je leta 2011 presodil, da je Podonavje „izredno ogroženo območje“, kar zadeva tovorni in potniški promet, tihotapljenje ljudi, nezakonito preseljevanje ter tihotapljenje blaga, drog in orožja.

V neustrezno nadzorovanih pristaniščih in odročnih predelih Podonavja „rečni gusarji“ danes še vedno uspešno plenijo celotne tovore z ladij. Mediji so v preteklih letih poročali tudi o trgovini s prepovedanimi drogami in ljudmi, ki poteka vzdolž reke.

V projekt DARIF – Vzpostavitev strukture foruma za reko Donavo se je zato vključilo deset podonavskih držav. Osrednji cilj skupine je bil okrepiti splošno varnost na plovni poti reke.

V okviru svojega dela so si udeležene države (Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Madžarska, Moldavija, Nemčija, Romunija, Slovaška, Srbija in Ukrajina) prizadevale za vzpostavitev učinkovitega in usklajenega ukrepanja proti organiziranemu kriminalu na reki. Cilj je bil vzpostaviti čezmejno sodelovanje strokovnih organov pregona, da bi Donava lahko zagotovila sodobno in varno plovno pot za prevoz blaga in potnikov.

V okviru te edinstvene pobude se je oblikovalo sodelovanje med različnimi organizacijami, ki so se

osredotočile na določene predele Donave in obenem tudi, bolj splošno, na reko v njeni celotni dolžini. Platforma je podprla sodelovanje med agencijami za preprečevanje kaznivih dejanj, vsemi organi kazenskega pregona in drugimi podpornimi organizacijami (npr. rečno in obmejno policijo ter kriminalisti, organi za obvladovanje nesreč, carinskimi organi ter izvajalci „rečnih informacijskih storitev“ iz držav Podonavja).

Obstaja veliko različnih storilcev kaznivih dejanj, ki so trdno odločeni, da obrnejo prednosti rečnega prometa po Donavi sebi v prid. Reko običajno izkoriščajo za nezakonito preseljevanje, trgovino z ljudmi in drogami ter ropanje tovornih ladij.

Koordinacija mejnega nadzora

Projektna skupina DARIF je leta 2014 izvedla tri skupne čezmejne nadzore na reki Donavi. Zaradi teh skupnih operacij je bil v madžarskem mestu Mohács ustanovljen koordinacijski center. Samo v drugi skupni operaciji – ki je zajemala kanal Ren-Majna-Donava – je sodelovalo več kot 860 članov obmejne in rečne policije ter carinskih in drugih organov iz vseh držav. Uporabljala so se posebna plovila, vozila in tehnična oprema ter psi, dresirani za iskanje drog in pretihotapljenega tobaka.

Eden od najpomembnejših rezultatov skupnih operacij in usposabljanja strokovne skupine je bila shema analize tveganja DARIF, ki vključuje podrobnosti o največjih kaznivih dejanjih, ugotovljenih na krovu ladij v zadnjih treh do petih letih. Izkušnje, pridobljene med operacijami v začasnem koordinacijskem centru v Mohácsu, bodo prispevale k vzpostavitvi načrtovanega koordinacijskega centra organov pregona v Podonavju, ki bo v prihodnosti trajno deloval.

Čeprav vsi udeleženci menijo, da je projekt DARIF zelo uspešen, je treba še veliko storiti, da bi se izboljšala varnost na Donavi. Pozitivni rezultati projekta bodo podlaga za nove dejavnosti, v okviru katerih se bo nadaljevalo delo, ki se je začelo v okviru DARIF.

VEČ O TEM

<http://bmprojekte.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

<http://bmprojekte.kormany.hu/megtartottak-a-darif-projekt-zarokonferenciajat-sikeres-ket-evil-zart-a-belugyminiszterium-nemzetkozirendeszeti-projektje>

DARIF (Vzpostavitev strukture foruma za reko Donavo)

Trajanje: julij 2013 – junij 2015

Sredstva: 290 870 EUR

STRATEGIJA EU ZA PODONAVJE

***EuropeDirect je storitev, ki vam pomaga poiskati odgovore
na vprašanja o Evropski uniji.***

Brezplačna telefonska številka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji,
telefonske govornice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Več informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2016

Spletna različica
ISBN 978-92-79-61771-3
doi:10.2776/37274
KN-04-16-371-SL-N

© Evropska unija, 2016
Ponovna uporaba je dovoljena.
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Belgium

Avtorske pravice za fotografije: Fotografije (strani):

Platnica: iStock@porojnicu, miroslav110, gornostaj, anderm, DejanKolar

Stran 6: iStock@anderm

Stran 8: ©viadonau, Newada

Stran 9: iStock@w-ings

Stran 10: ©Danube LNG, Marco Onida

Stran 11: ©DCL Barge/Danser Group

Stran 12: iStock@mdurinik, imantsu

Stran 13: iStock@tjwvandongen

Stran 14: ©Andrej Kovarik, Attila Szab

Stran 15: ©Zsolt_Kalotas

Stran 16: ©Marco Onida

Stran 18: iStock@Green_p, Paweł Szczepański

Stran 19: iStock@FourOaks

Stran 20: iStock@mikeinlondon, Drazen Lovric

Stran 21: ©SEE River

Stran 22: iStock@s-eyerkaufner, ©SEERISK

Stran 23: iStock@Gudella

Stran 24: iStock@Cristina Sandu, fotografija_HamsterMan

Stran 25: iStock@wrangel

Stran 26: iStock@gornostaj

Stran 28: fotografija iStock@Markus Schieder,
klubska fotografija

Stran 29: fotografija iStock@Markus Schieder

Stran 30 ©INCO.NET, bioMediTech

Stran 31: iStock@Fotoarta

Stran 32: ©RURBAN, iStock@sturti

Stran 33: iStock@Cathy Yeulet

Stran 34: Zaključna konferenca o krepitvi vloge mladih;
iStock@LuckyBusiness

Stran 35: ©OKTO

Stran 36: iStock@miroslav110

Stran 38: © Ministrstvo za notranje zadeve, Bolgarija,
Marco Onida

Stran 39: iStock@boggy22

Stran 40: ©Združenje EuroGeographics

STRATEGIJA EU ZA PODONAVJE

Štirinajst držav je združilo moči, da bi se spopadle s skupnimi izzivi in bolje izkoristile skupne priložnosti. Po petih letih skupnega prizadevanja za trajnostno in vključujočo rast njihovo sodelovanje prinaša konkretne rezultate. Izbrane zgodbe o uspehu pa prispevajo tudi k prepoznavnosti in oprijemljivosti teh rezultatov.

<http://www.danube-region.eu>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

